

31.3.2021

Hanna Pörsti från Tampereen yhteiskoulun lukio är Finlands vinnare i EU-kommissionens översättningstävling Juvenes Translatores

Målet med översättningstävlingen Juvenes Translatores, som EU-kommissionen årligen anordnar, är att uppmuntra unga att lära sig språk och att ge dem en möjlighet att pröva på översättaryrket. Temat för tävlingstexterna 2020 var högaktuellt, nämligen *Att navigera rätt i svåra tider – tillsammans är vi starkare*. Hanna Pörsti från Tampereen yhteiskoulun lukio korades till Finlands vinnare.

Översättningstävlingen Juvenes Translatores riktar sig till 17-åringar som studerar på andra stadiet. Tävligen går av stapeln samtidigt i alla deltagande skolor i hela EU. Deltagarna översätter mellan två av EU:s officiella språk som de väljer själva. Bland 552 möjliga språkkombinationer använde de tävlande denna gång hela 150 stycken.

EU-kommissionens översättare har utsett 27 lyckliga vinnare bland de närmare 2 800 deltagarna. Från alla 27 medlemsländer koras årligen en vinnare och dessutom fick 248 deltagare ett hedersomnämmande för sina mycket lyckade översättningar denna gång. Den finländska vinnaren i 2020 års upplaga av Juvenes Translatores är Hanna Pörsti, andra årets studerande vid gymnasiet Tampereen yhteiskoulun lukio.

Hanna har alltid tyckt att det är roligt att lära sig språk

Hanna läser engelska, finska, ryska, svenska och tyska i gymnasiet och dessutom lär hon sig estniska på egen hand. Språk ligger Hanna varmt om hjärtat, framför allt tyska. Förkärleken för tyska kommer delvis hemifrån, eftersom Hannas mamma talar språket flytande. Hanna har tillbringat en del tid i Tyskland tillsammans med sin familj och hon har nära vänner i Tyskland.

– Tyskt uttal är min favoritsysselsättning, säger Hanna. Jag övar på att uttala ord på tyska hemma för mig själv och jag försöker hela tiden att bli allt bättre på det. Jag lyssnar även mycket på autentisk tyska, så att jag hela tiden omger mig av det talade tyska språket. Jag har ett utvecklat språköra och jag är även musikaliskt lagd, så det är lätt för mig att höra hur ett ord ska uttalas på rätt sätt, beskriver Hanna.

När man ska lära sig ett språk är det enligt Hanna bra att börja med att fylla sin vardag med språket i fråga. Hon lyssnar till exempel på tysk musik, följer tyska och ryska influencers på sociala medier och tittar gärna på filmer och videoklipp på Youtube på främmande språk, för genom att lyssna på språk lär man sig även hur olika ord ska uttalas.

– Jag har alltid tyckt om språkundervisning, eftersom det är superkul, säger Hanna entusiastiskt. Jag har språkhuvud och är bra på språk. Hemma hos oss har språkinläring dessutom alltid uppskattats stort. Om man behärskar ett lands språk kan man lära känna det landet, den kulturen och de människorna på ett mycket mer djupgående sätt – till exempel Tyskland. Det är suveränt att jag har tyska vänner och bekanta

som jag dagligen kan ha kontakt med. Hemma pratar jag ibland tyska med mamma för skojs skull, till exempel vid matbordet, berättar Hanna.

– Tyvärr har jag dock inga tyska vänner eller bekanta i Tammerfors, konstaterar Hanna. Det är överlag svårt att få tillfälle att öva sina tyskkunskaper i Finland, jämfört med framför allt engelska, som man översköljs av från alla håll och kanter. Det är svårare att lära sig tyska än engelska om man inte har egna kontakter, poängterar Hanna.

Deltog i Juvenes Translatores-tävlingen med en kompis

Hanna läste om EU-kommissionens översättningstävling Juvenes Translatores i ett meddelande från skolan och blev ivrig att delta tillsammans med en kompis. Även Hannas tysklärare tipsade henne om tävlingen och uppmuntrade henne att delta. I skolan anordnades ett infotillfälle om Juvenes Translatores för de intresserade. Enligt Maija Kokkonen, den lärare som höll i trådarna för tävlingen vid Tampereen yhteiskoulun lukio, fanns det fler intresserade än det fanns deltagarplatser i deras skola. Bara fem studerande per skola får delta i Juvenes Translatores.

– Vi hade tur som även i år blev en av de lyckligt lottade skolorna i Finland som fick delta i översättningstävlingen, säger Maija Kokkonen. Men vi är uppenbarligen också skickliga, eftersom vi har kammat hem vinsten båda gångerna vi har deltagit. I fjol vann ju vår studerande Hannes Karjalainen samma tävling”, berättar Maija Kokkonen, som undervisar franska och svenska vid Tampereen yhteiskoulun lukio, stolt.

Hanna gav sig inte i kast med tävlingen för att vinna, utan hon såg det som en rolig upplevelse och ytterligare ett sätt att få använda sin tyska.

– Jag övervägde om jag skulle använda engelska eller tyska som källspråk i tävlingen, säger Hanna. När min lärare uppmuntrade mig att välja ett annat språk än engelska, bestämde jag mig för att använda tyska som tävlingspråk. Det är mindre vanligt än engelska i detta sammanhang och jag behärskar språket väl. Jag var övertygad om att jag skulle kunna tävla på lika villkor med dem som översatte från engelska och dessutom gissade jag att jag skulle njuta av att få översätta en text från tyska till finska. Jag deltog helhjärtat i tävlingen och bestämde mig för att se det som något roligt, inte stressigt, betonar Hanna.

Enligt Hanna flöt översättandet på väl och hon stötte inte på några problem. Den tyska texten i 2020 års upplaga av Juvenes Translatores handlade om corona – hur viruset påverkar oss människor och vilka känslor det ger upphov till. Texten gav vid handen att det enda sättet att ta sig ur den kniviga situation som vi alla nu befinner oss i är genom att samarbeta och göra uppoffringar i vår egen vardag.

– Jag kunde i hög grad identifiera mig med textens innehåll och skribentens tankar, för jag hade delvis själv haft precis samma tankar, berättar Hanna. Det underlättade i sin tur översättandet och gjorde det lättare för mig att förmedla skribentens budskap på finska. Det svåraste var att komma på en lämplig rubrik, eftersom det inte gick att översätta rakt av från tyska. Jag ansåg mig komma på en bra tolkning, som jag använde som rubrik, säger Hanna.

I skolan förberedde sig deltagarna inför tävlingen genom översättningsövningar och en testöversättning, vilket Hanna tyckte var till nytta i tävlingen. Genom övningarna insåg Hanna att hon som översättare även har frihet att göra egna tolkningar istället för att översätta texten ordagrant.

– Jag tycker att det är fantastiskt att få fördjupa mig i en specifik text, säger Hanna. Det finaste är att översättaren även delvis kan tolka texten på sitt eget sätt, samtidigt som man ansvarar för att budskapet i texten förmedlas korrekt och att känslan i texten finns kvar, konstaterar Hanna.

Språkkunskaper kan likställas med att sätta in pengar på banken

Hanna anser att hennes språkkunskaper och de språk hon behärskar är en del av hennes identitet. Förutom den glädje som språkinläringen skänker henne tror hon att hennes språkkunskaper kommer att vara till nytta när hon söker jobb. Hon vet fortfarande inte riktigt vad hon kommer att studera och arbeta med i framtiden, men en sak är säker och det är att hon ska arbeta med språk – eller åtminstone ha ett jobb där hon kan använda sina mångsidiga språkkunskaper.

– I framtiden vill jag lära mig ännu fler språk, utbrister Hanna. Jag är framför allt intresserad av franska och italienska och kanske även japanska, bara jag har tillräckligt med tid. Jag skulle vilja jobba utomlands. Jag tycker om samspelet med andra människor, vilket gör att ett jobb inom till exempel kommunikation intresserar mig. Språkkunskaper är ett starkt trumfkort på arbetsmarknaden. Jag njuter av att få lära mig nya saker och upptäcka att jag kan uttrycka mig på ett främmande språk, berättar Hanna.

Enligt Hanna borde man absolut lära sig fler språk och på ett mer mångsidigt sätt. Hon uppmuntrar språkinträsade personer att fortsätta med sina språkstudier i gymnasiet och delta i översättningstävlingen Juvenes Translatores.

– Att lära sig språk är att investera i framtiden – precis som att sätta in pengar på banken, konstaterar Hanna. Det lönar sig definitivt att delta i Juvenes Translatores, eftersom det är en så fin upplevelse och erfarenhet. Jag har lärt mig mycket om mig själv, översättning och tyska tack vare tävlingen. Det är förvisso synd att varken Hannes eller jag får åka till Bryssel på en prisutdelningsresa för alla vinnare på grund av alla restriktioner till följd av coronaviruset. Men jag fick ett glädjande besked från EU-kommissionen – jag ska få träffa yrkesverksamma kommissionsöversättare och bekanta mig med deras arbete, säger Hanna.